

چالش‌های دولت دوازدهم در ۴ سالی که گذشت

دوره دوم ریاست جمهوری حسن روحانی با بحران‌ها و چالش‌های مختلفی در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی همراه بود که جنگ اقتصادی آمریکا و شیوع ویروس کرونا از مهمترین آن‌ها بودند. در آستانه آغاز به کار دولت سیزدهم، چالش‌های مهم دولت دوازدهم در چهار سال گذشته را مرور کرده‌ایم. ببینید.

گزارش

گزارش «آرمان ملی» از تقابل اسرائیل و ایران بر سر حمله به نفتکش‌ها

مهاجمان طلبکار پاسخ گو هم نیستند

احضار سفرای ایران در انگلیس و رومانی و احضار کاردار انگلیس در تهران ابعاد تنش دیپلماتیک را افزایش داده است

بهبودی به کشتی «هرس استریت» را محکوم می‌کند و آن را مطلقاً غیر قابل قبول می‌داند. در نتیجه این حمله، کاپیتان این کشتی که شهروندی رومانیایی بود کشته شد. بخارست از مقامات ایرانی می‌خواهد که بدون هیچ تاخیری در این زمینه توضیح بدهند. در همین راستا، سفیر ایران به این وزارتخانه احضار شده است. وزارت امور خارجه انگلیس با انتشار اطلاعیه‌ای اعلام کرد محسن بهاروند، سفیر ایران در لندن در پی حمله به کشتی «هرس استریت» متعلق به شرکت اسرائیلی در ۳۰ جولای حین سفر از تانزانیا به امارات متحده عربی در اقیانوس هند، احضار شد. وزارت امور خارجه انگلیس نوشت: ایران باید فوراً اقداماتی را که صلح و امنیت بین المللی را به خطر می‌اندازد، متوقف کند و تأکید کرد که کشتی‌ها باید بتوانند آزادانه و طبق قوانین بین‌المللی به دریانوردی بپردازند. البته ناگفته نماند ایران نیز سفرای این دو کشور رومانی و انگلیس را بعد از این فراخواند که البته در غیاب سفیر انگلیس در واقع کاردار این کشور احضار شد. در همین رابطه یک مقام مسئول کشور اسرائیلی در دریای عمان به «فور نیوز» گفته است: اگرچه ایران، تهدیدات مقامات غربی و رژیم صهیونیستی را بیشتر زشت‌های تبلیغاتی قلمداد می‌کند، اما انجام هر گونه اقدام علیه منافع و امنیت ملی ایران با پاسخ شدید و قاطع روبرو خواهد شد و مسئولیت تبعات آن نیز مستقیماً متوجه واشنگتن و لندن است. در حالی که مقامات ایران ادعاهای مطرح شده را واهی می‌دانند و به روشنی آن را تکذیب کرده‌اند اما در چنین شرایطی جهانگیری خبر از حمله چندباره به نفتکش‌های ایرانی و انفجار آنها از سوی اسرائیل طی مدت گذشته داده است. باتوجه به شدت تنش‌ها و اینکه این بار علاوه بر اسرائیل، آمریکا و انگلیس نیز به صراحت ایران را عامل حمله اخیر به کشتی اسرائیلی مذکور می‌دانند و انگشت اتهام خود را به سمت تهران نشانه گرفته و از پاسخ احتمالی نسبت به این ماجرا سخن می‌گویند به نظر می‌آید دیگر مذاکرات احیای برجام لاف‌لاقی طی این چند هفته موضوعیتی ندارد و یکی از عمده‌ترین عواقب اتفاقات اخیر، آن است که بار دیگر احیای برجام - که پیش‌تر بیان شده بود به دلیل مخالفت شورای عالی با توافق اولیه معلق مانده و احتمالاً دولت بعدی رئیس‌جمهور باید آن را از صفر شروع کند - با اما و گره‌های بیشتری روبرو شود. اکنون بیش از هر زمان دیگری در این ماجرا دریایی، مساله مذاکره و رفع تحریم در محاق قرار گرفته است و چه‌بسا یکبار دیگر اقدامات قهری و پرهزینه دوطرفه جای مذاکرات آبی را بگیرد.

گذشت حدود ۴ ساعت از حمله به کشتی، از ساعت ۱۰ تا ۱۱ صبح به وقت محلی دو فرزند شناور تندرو ناشناس در نزدیکی کشتی به گشت زنی پرداختند. تیرماه امسال اما حمله به یک کشتی اسرائیلی در اقیانوس هند رسانه‌ای شد؛ کشتی مذکور در بندر جده پهلو گرفته بود و بعد از حرکت قصد عزیمت به سوی سواحل امارات را داشت. رسانه‌های اسرائیلی اعلام کرده بودند این کشتی در مالکیت آیال عوفر سرمایه‌دار اسرائیلی است و بازم ادعاهای دوباره احتمال نقش کشوری مثل ایران ادامه داشت. حالا در جدیدترین اتفاقات، هشتم مرداد دوباره خبر از حمله به یک کشتی اسرائیلی در سواحل عمان شنیده می‌شود. اما این بار با این تفاوت مهم که در این حمله دو نفر نیز جان خود را از دست داده‌اند. دو فرد کشته شده شهروندان بریتانیا و رومانی بوده‌اند. گفته شده این حمله توسط یک پهپاد انتحاری صورت گرفته است. شبکه العالم صدواسیما در این باره گفته است حمله به این کشتی اسرائیلی، واکنشی به حمله اسرائیل به فرودگاه ضیعه سوریه است. بلافاصله بعد از این وزیر خارجه اسرائیل ایران را مسئول حمله دانسته و گفته است که ایران «شایسته واکنش سخت» است. در همین رابطه آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا در بیانیه‌ای ایران را متهم به حمله به نفتکش اسرائیلی در ساحل عمان کرده و قول داده است که «پاسخی مناسب» به این حمله در راه است. دومینیک راب، وزیر خارجه بریتانیا نیز اعلام کرده که به باور دولت لندن، ایران پشت حمله به این نفتکش بوده و این کار «حمله‌ای عمدانه و نقض فاحش قوانین بین‌المللی» است.

صدمه به کشتی‌های اسرائیلی و ایرانی همانطور که گفته شد بعد از اقدامات طرح صلح ابراهیم همانگونه که انتظار می‌رفت ابعاد رفتاری ایران و اسرائیل پیچیده تر شد؛ هراز گاهی در رسانه‌ها، موضوع حمله به یک کشتی اسرائیلی و ایرانی مطرح می‌شد اما هیچ‌یک مسئولیت آسیب‌دیدن کشتی‌های مقابل را نمی‌پذیرفت. مثلاً انفجاری که در نیمه اسفندماه سال گذشته در کشتی باری اسرائیلی رخ داد و در ادامه اش مقامات اسرائیلی از نقش ایران در آن خبر دادند یکی از آنها بود. هرچند ایران آن را تکذیب کرده و مقامات کشورمان با تصاویری از پهپادشان در حال تصویربرداری از این کشتی اعلام کرده‌اند: عامل انفجار در کشتی اسرائیلی ناشی از حمله خارجی نبوده است، بلکه عناصری از داخل این کشتی دست به عملیات زده‌اند. این در حالی است که مقامات اسرائیلی به صراحت از اقدام خرابکارانه گروه‌های مورد حمایت ایران در این ماجرا خبر داده‌اند و اینکه قطعاً بعد از بررسی پاسخ آن را می‌دهند. در چنین شرایطی بود که چند روز بعد، خبر حمله به کشتی تجاری ایران در آب‌های مدیترانه شنیده شد، اتفاقی که بلافاصله اذعان را به سمت همان «پاسخ» هدایت می‌کرد. بیستم اسفند بود که کشتی کانتیر بر «ایران شهر کرد» مورد حمله قرار گرفت. در همین رابطه سعید خطیب‌زاده سخنگوی وزارت خارجه گفت: جایی که این اقدام رخ داد اولین انگشت اتهام را متوجه اسرائیل می‌کند و رفتارهای تجاوزکارانه این رژیم این فرض را قوت می‌بخشد. فروردین ۱۴۰۰ کشتی ایرانی ساویر نزدیک سواحل جیبوتی در دریای سرخ نیز مورد حمله قرار گرفت. ظاهراً روز قبل از حادثه یک فروند بالگرد ناشناس به مدت ۱۰ تا ۵ دقیقه به گشت‌زنی در اطراف کشتی ساویر پرداخت. روز حادثه نیز پس از

آرمان ملی - امید کاجیان: از وقتی که ماجرای پیمان صلح ابراهیم بر سر زبان‌ها افتاده و طی آن کشورهای عربی به صورت دومیونوار در صدد کاهش اختلافات و البته از سرگیری روابط با اسرائیل برآمده‌اند، بسیاری به این نتیجه رسیده‌اند که احتمالاً با این اوصاف، منطقه به محل تنش‌های بیشتر میان ایران و اسرائیل و این بار البته در آب‌ها تبدیل می‌شود؛ چراکه این پیمان راه را برای حضور اسرائیل در مرزهای دریایی ایران بیشتر باز می‌کند. به خصوص که این روزها فعالیت‌های هسته‌ای ایران و غنی‌سازی‌های به مراتب بالاتر از برجام در حال شکل‌گیری است و این انگیزه رژیم صهیونیستی را دوچندان کرده است. در این رابطه شاهد انفجارهای چندباره‌ای مثل سایت نطنز و بعد از آن ترور فخری‌زاده و نقش اسرائیل در آنها بوده‌ایم. در کنار اتفاقاتی که رسانه‌ها می‌شوند بعضاً گفت‌وگوهای قابل‌تأمل هم منتشر شده‌اند که نشان از پیچیدگی تنش‌ها داشته است. مثل محسن رضایی که گفته بود «قبل از این، از اسناد به کلی سری هسته‌ای ما سرقت شده است و قبل از آن چند ریزر پرند مشکوک آمدند و کارهایی انجام دادند». در کنار این موارد، ادعاهای عجیبی هم از سوی احمدی‌نژاد درباره اسناد تورق‌آباد و سوراخ کردن سقف سازمان فضایی مطرح شده است. هرچند وزارت اطلاعات آن تکذیب کرده است.

نبرد کشتی‌ها

و حالا یک کشتی اسرائیلی دیگر و یک اتهام واهی دیگر به ایران. این اتهام که تهران عامل حمله به کشتی اسرائیلی چند روز پیش در دریای عمان بوده که ۲ کشته رومانیایی و بریتانیایی به همراه داشته است؛ مساله‌ای که البته مقامات کشور به کشتی اسرائیلی شده است، اسحاق جهانگیری در آخرین سخنرانی و اظهاراتش در لباس معاون اول پرده از ابعاد اتفاقات دیگری برمی‌دارد و می‌گوید: «هیچ کس از ما نرسید که چگونه نفت فروختید؟ ترامپ ایستاد و نگذاشت یک بشکه نفت فروخته شود و به ۱۲ نفتکش ما آسیب زدند و آنها را منفجر کردند. اسرائیل آدم می‌فرستاد داخل نفتکش ما و آن را منفجر می‌کرد». این در حالی است که تا پیش از این کمتر کسی خبر از حمله و آسیب به ۱۲ نفتکش ایرانی داشت؛ موضوعی که نشان می‌دهد جنگ نفتکش‌ها مدت‌هاست رنگ و شکلی حقیقی به خود بخشیده است. داستان صدمه دیدن نفتکش‌های ایرانی به غیر از ۱۲ موردی که جهانگیری به آن اشاره می‌کند ابعاد دیگری هم دارد.